

Rəqəmsal texnologiyalar, programlaşdırma

Yeni dövr, alqoritmik düşüncə, bacarıqlar və rəqəmsal texnologiyalar... Bəli, yaşadığımız cəmiyyət məhz XXI əsrin əsas bacarıqlarını özündə ehtiva edən, daha çevik, pragmatik, müasir dövrün çağırışlarına cavab verə biləcək, rəqəmsal səriştələrə malik gənclərin olmasını tələb edir. Və o da danılmaz faktır ki, məntiqi tərəkürü yüksək səviyyədə olan gənclərin İKT bacarıqlarının təməli orta

məktəblərdə qoyulur. Bu bilik və bacarıqlar ali təhsil dövründə daha da inkişaf edir. Bu günün şagirdi, həmçinin tələbəsi sözün yaxşı mənasında düşüncə tərzi-nin daha fərqli olması, əldə etdiyi səriştə və bacarıqları ilə irəlidedir. Böyüməkdə olan yeni nəsil inkişafdadır.

Təsadüfi deyildir ki, ölkə başçısı İlham Əliyevin müəyyən etdiyi “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa

dair Milli Prioritetlər”də öz əksini tapan əsas istiqamətlərdən məhz biri ölkəmizdə güclü insan kapitalı və innovasiya məkanının yaradılmasıdır. Buna işə yalnız dəqiq elmlər, texnologiyalar, informasiya texnologiyaları üzrə bilikləri artırmaqla, bu sahədə mütəxəssislər yetişdirməklə nail oluna bilər.

⇒Ardı səh.8

Azərbaycan müəllimi.- 2022.- 4 mart.- S.1; 8.

Rəqəmsal texnologiyalar, programlaşdırma

Müəllim, şagird və tələbələr XXI əsrin bacarıqlarına yiyələnirlər

Əvvəli səh.1

Elə Təhsil Nazirliyinin son illər həyata keçirdiyi çoxsaylı layihə və proqramların nəticəsidir ki, hazırda istər məktəblərimizdə, istərsə də ali təhsil müəssisələrində fənlərə, ixtisaslara yeni yanaşmalar, dünya təcrübəsini öyrənməklə, tətbiq olunan yeniliklər, eləcə də bütün bunların fonunda müəllimlərə qoyulan tələblər, müəllim hazırlığına artırılan diqqət nəticədə, təhsilimizin eləcə də yuxarıda sadaladığımız xüsusiyyətlərə malik gənclərin inkişafına birbaşa təsir edir. Bu gün bütün sahələrdə mütəxəssislərin İKT ilə işləmək və onlardan düzgün istifadə etmək bacarığına çox böyük önəm verilir. İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları hazırda ən önəmli sahələrdən biridir.

Budəfəki yazımızda Təhsil Nazirliyi və "Alqoritmika" beynəlxalq təhsil şirkətinin əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilən bir sıra layihələrdən söz açmaq istərdik.

Təhsilimizdə rəqəmsallaşma ilə bağlı ilk layihə

Rəqəmsallaşma, şagirdlərdə bununla bağlı səriştələrin formalaşması məqsədi ilə həyata keçirilən ilk genişmiqyaslı layihə "Rəqəmsal bacarıqlar"dır. Layihənin rəhbəri Nilufər Rəhimova bizimlə söhbəti zamanı bildirdi ki, əsas məqsəd təhsilalanların İKT bacarıqlarına dərinləndirilməsi, onların informasiya məkanında sərbəst və məqsədyönlü fə-

liyyətinə nail olunması, rəqəbatqabiliyyətli, məntiqi və qeyri-standart düşüncə tərzinə malik şəxslər kimi formalaşmasının təmin edilməsidir. "Bu layihə 2017-2018-ci tədris ilindən Təhsil Nazirliyi və "Alqoritmika" beynəlxalq təhsil şirkəti tərəfindən həyata keçirilir. İnformatika fənninin tədrisini təkmilləşdirməklə layihə şagirdlərdə alqoritmik düşüncə, məntiqi tərffəkkür, layihə qurmaq bacarıqlarını inkişaf etdirir və proqramlaşdırmanın əsaslarını öyrədir".

Nilufər Rəhimova deyir ki, layihəyə böyük maraq var. Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şəki, Şirvan, Şamaxı, Lənkəran, Biləsuvar, Mingəçevir, Göyçay, Sabirabad, Şabran, Xaçmaz, Salyan, Yevlax və Şəmkir şəhər və rayonları üzrə 250 məktəbdə tətbiq olunur və 190 000-dən çox II-IX siniflər üzrə Azərbaycan və rus bölmələrinin şagirdlərini əhatə edir. Layihə çərçivəsində fəaliyyət göstərən müəllimlərin sayı 1580-dən çoxdur. 2021-ci ildən layihə valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün tam orta məktəbləri də əhatə edir: "Layihə eyni zamanda şagirdlərə müasir texnologiya və rəqəmsal bacarıqları təcrübədə, həmçinin proqramlaşdırmanı öyrənməyə imkanlar yaradır. Layihə çərçivəsində təşkil olunan istər yerli, istərsə də beynəlxalq səviyyəli müsabiqə və tədbirlərdə şagirdlərimizin uğurlu çıxışları bizim qarşıya qoyduğumuz hədəfə çatmağımızı göstərir".

Layihənin 2022-2023-cü tədris ilində həm coğrafi, həm də müəllim və şagirdlərin sayı baxımından genişləndirilməsi məqsədilə məktəb direktorları ilə görüşlərin keçirilməsi diqqətdə saxlanı-

lır. Görüşlərin əsas müzakirə mövzusu yeni siniflərin əlavə edilməsi, layihə çərçivəsində X sinif şagirdləri üçün ixtisaslaşdırılmış İT siniflərinin açılması, həmçinin hazırda layihəyə qoşulması nəzərdə tutulan məktəblərdə monitorinqlərin aparılması, informatika kabinetlərindəki infrastrukturun qiymətləndirilməsidir. Onu da qeyd edək ki, yeni

tədris ilində layihənin əlavə olaraq 150-dən çox yeni məktəbi əhatə edəcəyi və yeni regionlar üzrə coğrafi baxımdan iki dəfə genişləndirilməsi planlaşdırılır.

Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə İT kurslarına başlanılıb

Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçiri-

lən digər bir layihə ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrin İT üzrə bilik və bacarıqlarını artırılması ilə bağlı kursların təşkilidir. Və ilkin olaraq İT kursları Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində (ADNSU) təşkil olunub.

Cari ilin fevralın 15-də ADNSU-da "Code for future" adlı layihənin açılışı olub. Tələbələrin proqramlaşdırma sahəsində biliklərinin artırılması üçün layihənin kifayət qədər geniş imkanlar yaratdığı qeyd edən həmsöhbətimiz İT kurslarının (bootcamp) 2021-2022-ci tədris ilinin yaz semestrini əhatə edəcəyini deyir.

Kursda ADNSU-nun texniki ixtisaslarında bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alan III və IV kurs tələbələri iştirak edirlər. 300 tələbəni əhatə edən kurslarda veb-tərtibatçılıq və sistem inzibatchılığı üzrə tədris verilir: "Məqsəd tələbələrin "junior" səviyyədə, peşəkar mütəxəssis kimi yetişdirilməsidir. Tələbələrımız bu kurs vasitəsilə öz biliklərini sistemləşdirməklə yanaşı, eyni zamanda İT sahəsində daha mükəmməl bilgilərə sahib olmaq, bacarıqlarını təkmilləşdirmək imkanı qazanacaqlar".

Gələcək müəllimlər üçün proqramlaşdırma üzrə təlimlər

Əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən növbəti layihə gələcək müəllimlər üçün proqramlaşdırma üzrə təlimlərdir. Belə ki, Azərbaycan Dövlət Pedagoji Universiteti (ADPU) və Təhsil Texnologiyalar Mərkəzində "Alqoritmika" Beynəlxalq Riyaziyyat və Proqramlaşdırma Məktəbi ilə birgə "Gələcək üçün

Təlimlər tələbələrə nə verəcək?

Təşkil olunan təlimlərin əsas məqsədi ADPU-nun tələbələri arasında məktəblərdə informatika fənninin tədrisi üçün ixtisaslı kadrların hazırlanması, onlarda proqramlaşdırma, kodlaşdırma, o cümlədən bu kimi digər bilik və bacarıqların aşılmasıdır.

Tələbələr may ayının sonunadək həftədə 3 dəfə olmaqla proqramlaşdırma bacarıqları üzrə, həftədə 2 dəfə olmaqla məktəb dərslərində əyani təcrübə keçəcəklər. Gənclərə "Alqoritmika" beynəlxalq məktəbinin təlimçiləri tərəfindən təlimin keçirilməsi də nəzərdə tutulub. Təlimlərin mövzusu və proseslə bağlı tələbələr üçün 2 onlayn sessiya və sorğu təşkil edilib. Eyni zamanda təlimlərin təşkili üçün "Alqoritmika" beynəlxalq məktəbinin ali təhsil müəssisəsinin müvafiq kafedraları ilə birgə razılaşdırılmış təlim modulları hazırlanıb.

Onu da qeyd edək ki, layihə çərçivəsində ADPU və Təhsil Texnologiyalar Mərkəzində informatika kabinetləri yaradılaraq ən müasir kompüter və digər zəruri texniki avadanlıqlarla təchiz edilib. Bu da öz növbəsində təhsilalanların ehtiyacları üçün münasib olan sürətli və təhlükəsiz internetə çıxışının təmin olunmasına şərait yaradır.

Yetər ki, istək olsun...

Təşkil olunan təlim və kurslar gənclərimiz üçün geniş imkanlar açır. Əminik ki, reallaşdırılan bu layihələr onların informatika, proqramlaşdırma sahəsində

ixtisaslı kadrlar kimi yetişməsinə start verilib.

Nilufər Rəhimova bildirir ki, cari ilin fevralın 21-dən təşkil olunan təlimlərdə informatika, riyaziyyat və informatika ixtisasları üzrə IV-V kurs, o cümlədən SABAH qruplarının tələbələri cəlb olunub. 300 tələbə arasında 166-sı təlimdən keçmək üçün seçilib. Gənclər təlimlərə böyük həvəslə qatılıblar.

ixtisaslı kadrlar kimi yetişməsinə, müasir dövrün tələblərinə uyğun bilik, bacarıq, səriştə və təcrübəyə malik mütəxəssis kimi özlərini tanıtmada mühüm rol oynayacaq.

Yetər ki, gənclərimiz öyrənməkdə istəkli olsunlar, yaradılan imkan və şəraiti maksimum dəyərləndirməyi bacarsınlar.

Samirə KƏRİMOVA